

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Vereniging Natuurmonumenten
Mevrouw R. Martens
Veneweg 253
7946 LV WANNEPERVEEN

Inlichtingen bij
Nienke Elzinga
telefoon 038 499 76 62
n.elzinga@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte mevrouw Martens,

Datum
16-07-2018
Kenmerk
2018/0192666
Pagina
1
Uw brief

U heeft een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbeschermingswet – onderdeel soorten¹ (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 6 maart 2018² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag betreft de kap van vijftien tot vijftientwintig essen in de Grote Otterskooi in Natura 2000-gebied De Wieden in de gemeente Steenwijkerland. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Uw kenmerk

Zaaknummer
4753710

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁴ voor de kap van maximaal vijftientwintig essen in de Grote Otterskooi in De Wieden. De ontheffing betreft verbodsbepalingen soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van dit besluit:

- kaart plangebied huidige situatie (bijlage 3 en 4 bij dit besluit);
- kaart met locatie zomer- en paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis (bijlage 5 bij ons besluit);
- kaart met locatie tijdelijke vervangende vleermuisverblijfplaats (bijlage 6 bij ons besluit).

Deze ontheffing is geldig vanaf de eerste dag na het verzenden van onze beslissing tot en met 15 mei 2019.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren en te doden. Middels goede mitigerende maatregelen zorgt u er namelijk voor dat deze bepalingen niet overtreden worden.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid
² EDO-kenmerk 2018/0110858
³ EDO-kenmerk 2018/0322382
⁴ Op basis van art. 2.7, 2^e lid
⁵ Art. 3.5, vierde lid

Bijlagen

Datum verzending

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen €1.757,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met mevrouw Elzinga op telefoonnummer 038 499 76 62.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

2

Uw brief

Uw kenmerk

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Kaart plangebied
Bijlage 4	Kaart locatie van de te kappen essen
Bijlage 5	Kaart verblijfplaatsen ruige dwergvleermuis
Bijlage 6	Kaart tijdelijke vervangende verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van Gemeente Steenwijkerland;
- Regelink Ecologie B.V., M. van der Hout, Papenweg 5 in Mheer.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Hoe u dat moet doen kunt u hieronder lezen.

Hoe kunt u een bezwaar indienen?

Binnen zes weken, ingaand op de dag na de datum van verzending van dit besluit, kan een belanghebbende een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, postbus 10078, 8000 GB Zwolle (telefoon 038 – 499 93 05).

U kunt het bezwaarschrift ook per elektronisch formulier verzenden. Dit formulier kunt u vinden op www.Overijssel.nl/loket/bezwaar-klacht. Indienen per fax is ook mogelijk. Het faxnummer van het Team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Verplichte onderdelen van een bezwaarschrift

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. machtiging als u namens een belanghebbende bezwaar indient;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- e. de gronden van het bezwaar.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

3

Uw brief

Voor de behandeling van een bezwaarschrift bij de provincie Overijssel is geen griffierecht verschuldigd. Voor inlichtingen over de bezwaarprocedure kunt u contact opnemen met de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld.

Uw kenmerk

Voorlopige voorziening vragen als snelle reactie nodig is

Indien spoed dat vereist is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht Rechtbank Overijssel (telefoon 088 361 55 55). In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat u een bezwaarschrift heeft ingediend.

VOORSCHRIFTEN

Bijlage 1

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact met ons opnemen? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt.
2. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Soortspecifiek

3. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de ruige dwergvleermuis. De werkzaamheden mogen uitsluitend worden uitgevoerd in de periode van medio oktober tot en met maart. In deze periode overwinteren de vleermuizen in andere gebieden.
4. Voorafgaand aan de essenkap zijn de te kappen essen door een deskundig ecooloog gecontroleerd op aanwezigheid van beschermde soorten. De essen met verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis dienen maximaal 24 uur voor de kap geïnspecteerd te worden met een boomcamera op aanwezigheid van vleermuizen. Indien er vleermuizen worden aangetroffen dan dient een exclusion flap strak langs de invliegopening van de verblijfplaats met de aangetroffen vleermuizen geplaatst te worden. Na 2 nachten mag de es gekapt worden, zodat de vleermuizen de kans hebben de verblijfplaats in de tussentijd te verlaten. Bij de kap moet ruim gezaagd worden zodat de ruimte met de eventueel nog aanwezige vleermuizen ongemoeid wordt gelaten. De gezaagde stammen moeten recht overeind gezet worden, zodat de vleermuizen weg kunnen vliegen.
5. De te kappen bomen dienen met een motorkettingzaag, indien nodig aangevuld met touwen en wiggen, geveld te worden. Er worden geen grote machines gebruikt. Gevelde bomen worden in kleinere stukken gezaagd en zo geplaatst dat kieren naar boven gericht zijn.
6. De kap van de essen heeft aantoonbaar onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsgevonden⁷.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- ^{op} HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of

Datum
16-07-2018
Kenmerk
2018/0192666
Pagina
4

Uw brief
Uw kenmerk

7. U dient voor 1 augustus 2018 vier tijdelijke, vervangende verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis gerealiseerd te hebben. Hierdoor heeft de soort voldoende tijd om aan de vervangende verblijfplaatsen te wennen. De verblijfplaatsen zijn vleermuiskasten van het type VK WS 01 van Vivara Pro. Deze dient u op te hangen op een hoogte van 3m. en binnen 100m van de huidige verblijfplaatsen.
8. De adviserend ecooloog moet een ecologisch logboek bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren, afweging voor locaties van de vleermuiskasten en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

5

Uw brief

Uw kenmerk

-
- ^{op} MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
 - ^{als} ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
 - ^{zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
 - ^{zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

Overwegingen bij het besluit

Bijlage 2

Deze ontheffing bestaat uit het besluit, de voorschriften en de overwegingen. In deze bijlage zijn de overwegingen opgenomen. Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	8
A1.2	Doelstelling van het project	8
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
A1.4	Periode	8
A1.5	Onderliggende documenten	8
A1.6	Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	9
A3.1	Overeenstemming andere provincie	9
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
A4	Toetsingskader soorten	9
A4.1	Wettelijke regels	9
A4.2	Provinciaal beleid	9
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
B	TOETSING	10
B1	Inhoudelijke beoordeling	10
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	10
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	12
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	12
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	12
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	13

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

6

Uw brief

Uw kenmerk

B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project	14
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	14
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	15
B1.4	Wettelijk belang van het project	15
B1.4.1	Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	15
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	16
B1.5	Eindconclusie toetsing	16
B1.6	Zorgplicht blijft altijd gelden	16
C	Slotconclusie	16

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

7

Uw brief

Uw kenmerk

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

In Natura 2000-gebied De Wieden wil Natuurmonumenten vijftien tot vijftwintig essen kappen. Deze essen hebben last van essentakkensterfte en zijn in erg slechte staat. De essen zijn gelegen in de Grote Otterskooi. De ligging van het plangebied is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

A1.2 Doelstelling van het project

Natuurmonumenten wil voorkomen dat het culturele erfgoed, de eendenkooi, in natuurgebied De Wieden beschadigd wordt. Ook wil Natuurmonumenten de veiligheid van de bezoekers van dit gebied waarborgen. Daarvoor worden de zieke essen in de Grote Otterskooi gekapt.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van het verbod om de ruige dwergvleermuis te doden en te verstoren en van het verbod om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁸.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 6 maart 2018 tot en met 15 mei 2019.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier Wet Natuurbescherming.
- Vleermuisonderzoek De Grote Otterskooi, Rapport RA17130-01 van 20 december 2017.
- Projectplan Kappen dode essen in De Grote Otterskooi van 13 februari 2018.
- Aanvullingen ontheffingsaanvraag van 14 juni 2018.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 6 maart 2018 ontvangen. Op 24 mei 2018 zijn aanvullende gegevens gevraagd⁹. Deze gegevens zijn op 14 juni 2018 ontvangen¹⁰.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

⁸ Art. 3.5, vierde lid

⁹ Ons kenmerk 2018/0025878

¹⁰ Ons kenmerk 2018/0057517.

¹¹ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

10

Uw brief

Uw kenmerk

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁶ van de ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Op 25 mei 2017 is een verkennend vooronderzoek¹⁷ uitgevoerd naar de aanwezige beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Het projectgebied bevat de te kappen essen en de omgeving daarvan, zie kaart bijlage 3. Het onderzoek werd uitgevoerd door de ecologisch deskundige M. van der Hout van Regelink Ecologie & Landschap. In de periode van mei tot en met september 2017 is er nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen¹⁸. Andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op de potentiële aanwezigheid van de verblijfplaatsen. In totaal hebben 4 veldbezoeken plaatsgevonden, zie ook onderstaande tabel. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen opgenomen in het Vleermuisenprotocol 2017. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de nacht en rond de schemer.

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁷ Hout, M. van der, 2018. Ecologische quickscan De Grote Otterskooi. Rapport RA18047-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

¹⁸ Hout, M. van der, 2017. Vleermuisonderzoek De Grote Otterskooi. Rapport RA17130-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Onderzochte functies	Naam medewerker	Weersomstandigheden
25-05-2017	22:00-00:00	Vliegroute, foerageergebied, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats	M. van der Hout	15°C, onbewolkt, droog, 0 Bft
18-07-2017	3:30-5:30	Vliegroute, foerageergebied, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats	M. van der Hout	12°C, licht bewolkt, droog, 0 Bft
24-08-2017	00:00-2:00	Vliegroute, foerageergebied, paarverblijfplaats, middernachtelijk zwermgedrag, winterverblijfplaats	M. van der Hout	14°C, onbewolkt, droog, 0 Bft
20-09-2017	00:00-2:00	Vliegroute, foerageergebied, paarverblijfplaats	M. van der Hout	10°C, onbewolkt, droog, 0 Bft

Datum
16-07-2018
Kenmerk
2018/0192666
Pagina
11

Uw brief
Uw kenmerk

De avondonderzoeken zijn gestart voor de inval van de schemering. Ze liepen door tot circa 2 uur na zonsondergang. De ochtendonderzoeken zijn ongeveer gestart twee uur voor zonsopkomst. De onderzoeken naar de paarverblijven zijn tot diep in de nacht uitgevoerd. Alle vleermuisonderzoeken zijn uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden. Het was minimaal 7 °C, een windkracht van maximaal 4 (5) Beaufort en onder droge omstandigheden.

Gewone dwergvleermuis

In het onderzoek zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Wel zijn tijdens de inventarisaties verspreid over het projectgebied circa vijftien gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. Direct ten zuiden van de kooivijvers zijn de meeste waarnemingen gedaan. Ook zijn tijdens het paarzeizoen twee roepende mannetjes gehoord. De paarverblijfplaatsen van deze dieren bevinden zich hoogstwaarschijnlijk niet in de te kappen essen. Ze toonden geen speciale aandacht voor de betreffende bomen en verdwenen na een korte periode uit het projectgebied.

Ruige dwergvleermuis

In het noordwesten van het plangebied werd in een grote es zowel een zomerverblijfplaats als een paarverblijfplaats aangetroffen van een tot enkele mannetjes. De boom in kwestie beschikt over kieren, spleten en loszittende bast, maar niet over diepere gaten. De kieren, spleten en loszittende bast beschikken over onvoldoende buffercapaciteit om geschikt te zijn als winterverblijfplaats. Verder zijn zes tot acht ruige dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen verspreid over het onderzochte projectgebied in de Wieden. In bijlage 5 van dit besluit zijn deze verblijfplaatsen en de locatie van de foeragerende ruige dwergvleermuizen weergegeven.

Rosse vleermuis

Er zijn geen verblijfplaatsen van de rosse vleermuis aangetroffen. Eenmaal werd een foeragerende rosse vleermuis gehoord. Echter deze had verder geen binding met het projectgebied.

Watervleermuis

In de kraamperiode (15 mei – 15 juli) werd in het zuiden van het plangebied een kraamverblijfplaats van een groep watervleermuizen in een oude eik vastgesteld. De kraamgroep bestaat uit minimaal twintig watervleermuizen. In bijlage 5 van dit besluit is de positie van de kraamverblijfplaats weergegeven.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Vleermuizen

Het uitgevoerde onderzoek is naar onze mening voldoende om de aan- of afwezigheid en functies van de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied vast te stellen.

De meest geschikte periode om kraamverblijven van de diverse vleermuissoorten in kaart te brengen is tussen 15 mei tot 15 juli. Voor de zomerverblijfplaatsen is dit tussen 15 april en 15 augustus. Voor de paarverblijven geldt dat deze het best vastgesteld kunnen worden vanaf medio augustus tot eind september. Winterverblijven zijn niet onderzocht, omdat die niet verwacht worden in de te kappen essen. De potentie van het gebied als vliegroute of foerageergebied kan bepaald worden in de periode van medio april tot in oktober. De veldbezoeken dienen minimaal 2 uur te duren en dienen in de zomer zowel in de ochtend als in de avond plaats te vinden.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd binnen de geschikte perioden. Het onderzoek is uitgevoerd onder de juiste weersomstandigheden. Het voldoet aan het beschreven onderzoek in het kennisdocument en het vleermuisprotocol.

Overige flora en fauna soorten

Het verkennend vooronderzoek is voldoende om aan- of afwezigheid van eventuele andere beschermde soorten te kunnen vaststellen.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Als gevolg van de bomenkap gaan een zomer- en een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis verloren. U neemt de volgende mitigerende maatregelen:

- U hangt vier vleermuiskasten type VK WA 01 op binnen 100m van de te kappen essen. De kasten heeft u op 3 oktober 2017 opgehangen onder begeleiding van een deskundig ecooloog op het gebied van vleermuizen. In bijlage 6 van dit besluit is de positie van deze kasten weergegeven.
- U kapt de bomen buiten de kwetsbare perioden van de vleermuizen. De kwetsbare perioden van de ruige dwergvleermuis zijn de zomer- en de paarperiode. Werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in de periode van medio oktober tot eind maart.
- U velt de te kappen bomen met een motorkettingzaag, indien nodig aangevuld met touwen en wiggen. U gebruikt geen grote machines. Gevelde bomen worden in kleinere stukken gezaagd en zo geplaatst dat kieren naar boven gericht zijn, zodat onverhoopt toch aanwezige dieren eruit kunnen kruipen.
- U stelt een ecologisch werkprotocol op waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecooloog.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

12

Uw brief

Uw kenmerk

Foerageergebied en vliegroutes

Er wordt verondersteld dat de voorgenomen plannen geen aanleiding geven schade te veroorzaken aan onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Er zijn geen vliegroutes vastgesteld. Ook worden geen (onmisbare) opgaande lijnvormige structuren verwijderd die van belang kunnen zijn als vliegroute voor vleermuizen. Verder gaat er geen onmisbaar foerageergebied verloren.

Het plangebied fungeert voor circa vijftien gewone dwergvleermuizen en zes tot acht ruige dwergvleermuizen als foerageergebied. Voor de andere vleermuissoorten heeft het projectgebied geen essentiële functie. De kap van de essen zal geen significante daling in voedselaanbod veroorzaken voor de aanwezige vleermuizen. De vleermuizen jagen nauwelijks direct rond de te kappen bomen. De werkzaamheden zullen bij dag plaatsvinden, waardoor verstoring van het foerageergebied door licht en/of geluid niet aan de orde is. Daarom heeft de essenkap geen negatief effect op het foerageergebied of vliegroutes van de gewone en ruige dwergvleermuis.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

13

Uw brief

Uw kenmerk

Kraamkolonie watervleermuizen

De eik waarin de kraamkolonie is aangetroffen wordt niet gekapt. Doordat de betreffende eik buiten de invloedssfeer van het project valt, zijn er geen negatieve effecten te verwachten op deze soort. De afstand tot de dichtstbijzijnde te kappen es is ruim 40m. Om de kraamverblijfplaats heen blijven alle bomen gehandhaafd. Het laatste moment waarop de watervleermuizen zijn aangetroffen was op 18 juli 2017. In de paarperiode (augustus-september) werden bij de kraamverblijfplaats, in de rest van het plangebied en op de route met de boot naar het plangebied toe geen watervleermuizen meer aangetroffen. De kraamverblijfplaats was in die periode al niet meer in gebruik. Ook werden geen aanwijzingen gevonden dat deze dieren in de boom zouden overwinteren.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door de kap van vijftien tot vijftientwintig essen wordt een zomer- en een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis beschadigd en vernield. Omdat vleermuisverblijfplaatsen beschermd zijn, is er sprake van een overtreding van verbodsbepalingen.

Maatregelen ten behoeve van het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen

Door de werkzaamheden uit te voeren van medio oktober tot eind maart wordt er in de meest geschikte periode gewerkt. Dit is voor de betrokken soort de minst kwetsbare periode. In die periode is de kans het kleinst dat de verblijfplaatsen in de essen worden gebruikt. De werkperiode is opgenomen in voorschrift 3.

Echter, in de winterperiode van oktober tot december is het niet geheel uit te sluiten dat de ruige dwergvleermuis gebruik maakt van de verblijfplaatsen in de te kappen essen. Om aanwezigheid van vleermuizen uit te sluiten hebben we een aanvullend voorschrift (4) opgenomen. De essen met een vleermuisverblijfplaats dienen 24 uur voor de kap met een boomcamera geïnspecteerd te worden op vleermuizen. Indien er vleermuizen worden aangetroffen dan dient een exclusion flap strak langs de invliegopening van de verblijfplaats met de aangetroffen vleermuizen geplaatst te worden. Na 2 nachten mag de es gekapt worden, zodat de vleermuizen de kans hebben de verblijfplaats in de tussentijd te verlaten. Bij de kap moet ruim gezaagd worden waarbij de ruimte met de eventueel nog aanwezige vleermuizen ongemoeid wordt gelaten. De gezaagde stammen moeten recht overeind gezet worden, zodat de vleermuizen weg kunnen vliegen. Met deze maatregelen wordt het doden van vleermuizen voorkomen.

Maatregelen ten behoeve van het realiseren van permanente, duurzame verblijfplaatsen

Er zijn permanente verblijfplaatsen nodig om de huidige verblijfplaatsen te vervangen. In overeenstemming met de kennisdocumenten moet vervanging een maand voor aanvang van de zomer en paarperiode zijn gerealiseerd. U heeft permanente vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd in oktober 2017. De ruige dwergvleermuizen hebben minimaal 7 maanden de tijd gehad om te wennen aan de nieuwe vervangende verblijfplaatsen.

Er moeten duurzame, permanente verblijfplaatsen komen die dezelfde condities bieden als de vernielde verblijfplaatsen. De opgehangen kasten zijn dit niet. In de omgeving van de huidige verblijfplaatsen zijn echter meerdere alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van holten en spleten in bomen aanwezig. Als extra mitigerende maatregel hangt u vier kasten op. Op minder dan 100m van de oorspronkelijke verblijfplaats zijn de in totaal vier vleermuiskasten type VK WS 01 van Vivara Pro opgehangen. Hierdoor wordt met een factor 2 gemitigeerd. Wij vinden de voorgestelde vleermuiskast een goed tijdelijk alternatief als zomer- en paarverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. Plaatsing van dit type kasten is in het kennisdocument van de ruige dwergvleermuis aangeduid als een duurzame permanente voorziening. De materiaalkeuze en positie voldoen aan de vereisten gesteld in het kennisdocument. Ook zijn de verblijfplaatsen binnen bestaande territoria van de dwergvleermuizen geplaatst. Zodoende blijft de ruige dwergvleermuis binnen het projectgebied en zal de staat van instandhouding niet verslechteren. Hierdoor zorgt u voor duurzame, permanente verblijfplaatsen. Om realisatie te borgen nemen wij dit op in voorschrift 7.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

14

Uw brief

Uw kenmerk

Maatregelen ter voorkoming van verstoring van vleermuizen

Door te werken volgens het voorgestelde werkplan wordt verstoring van vleermuizen door geluid en verlichting voorkomen. Het projectgebied wordt door meerdere soorten vleermuizen gebruikt. Het betreft o.a. de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. De essen worden overdag geveld met een motorkettingzaag. Er worden geen grote machines gebruikt. En er is gezorgd voor geschikte alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen. Verstoring van de vleermuizen wordt daarmee voorkomen. Vanwege het belang tegen verstoring nemen we dit op in een voorschrift (3 en 5).

Conclusie toetsing

De lokale gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is niet in het geding. Het verlies van verblijfplaatsen is van tijdelijke aard. Voor de gewone dwergvleermuis worden permanente vervangende voorzieningen gerealiseerd. Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde. Door diverse mitigerende maatregelen treedt het verstoren of doden van exemplaren van dwergvleermuizen niet op tijdens en na de projectwerkzaamheden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

De kap van de essen is locatie gebonden. Er is sprake van essentaksterfte en de betreffende essen worden gekapt.

Er is geen alternatief. De essen zijn in dermate slechte staat dat deze afsterven en wegzakken door de zeer natte bodem. Een aantal van de zieke essen is tijdens het vleermuizenonderzoek al uit zichzelf omgevallen. Een groot deel van de andere essen is inmiddels ook al omgevallen. De zieke essen vormen dus een risico voor bezoekers van het gebied en kunnen het monument de

eendenkooi beschadigen en zelfs vernielen. Het laten staan of snoeien van de essen is dus geen alternatief.

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de vleermuizen en aanwezige broedvogels worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen. Dit om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Een alternatieve planning is niet noodzakelijk. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor de vleermuizen en eventueel aanwezige broedvogels. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige vleermuizen geen voordelen.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

De gekozen werkwijze en planning is afgestemd op de leefwijze van de ruige dwergvleermuis. Er wordt buiten de kwetsbare perioden gewerkt. Als duurzame, permanente verblijfplaats is gekozen voor het bevestigen van vier kasten, naast de al aanwezige alternatieve verblijfplaatsen in naastgelegen bomen. Concluderend kan gesteld worden dat de werkzaamheden in de ecologisch meest gunstige periode worden uitgevoerd. Het hanteren van een andere planning en werkwijze heeft voor de natuurwaarden geen voordelen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

15

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Groot openbaar belang

Het plangebied bestaat uit 'De Grote Otterskooi' en de directe omgeving daarvan. De Grote Otterskooi is een van oudst bekende eendenkooien en heeft een monumentale status. De eendenkooi voldoet aan het gestelde in het Besluit natuurbescherming, artikel 3.5. Vroeger bestond de Grote Otterskooi uit vijf kooiplassen en zeventien vangpijpen. Tegenwoordig zijn er nog drie kooiplassen en negen vangpijpen intact. De zieke essen zijn in dermate slechte staat dat ze uit zichzelf om beginnen te vallen. Hierdoor kan de eendenkooi beschadigen en dat is onwenselijk, gezien zijn monumentale status.

Openbare veiligheid

De otterskooi heeft een educatieve functie. Vanuit het Bezoekerscentrum worden excursies naar het gebied gegeven waarin het beroep van eendenkooiker wordt uitgelegd en voorgedaan. De excursies vinden plaats in en om de vangpijpen in de eendenkooi. Ook wordt gebruik gemaakt van een onverhard wandelpad dat om de vangplassen heen loopt. Vrijwilligers zijn regelmatig in het gebied om de eendenkooi te onderhouden. De zieke essen vormen een risico voor bezoekers en vrijwilligers doordat ze kunnen omvallen en nabij de wandelpaden staan. Enkele van de zieke essen zijn al omgevallen. De te kappen essen vormen daarmee dus een direct gevaar voor de bezoekers en vrijwilligers.

Door de zieke essen te kappen blijft de eendenkooi behouden en vormen ze geen gevaar meer voor bezoekers en vrijwilligers.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

B1.5 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de ruige dwergvleermuis kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is een wettelijke belang. Er is geen andere bevredigende oplossing. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.6 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het projectgebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied.

Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Dit geldt onder andere ook voor de in het verleden waargenomen buizerd, boomvalk, havik en wespandief.

Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten, zoals andere vleermuissoorten of broedende vogels, staakt u direct de werkzaamheden. U dient dan direct contact op te nemen met ons. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor de kap van maximaal 25 essen in de Grote Otterskooi te verlenen. Aan de ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

Er is geen sprake van het opzettelijk verstoren en doden van de ruige dwergvleermuis. Wij verlenen u daarom geen ontheffing van het verbod om de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren en/of te doden.

¹⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid

Datum
16-07-2018
Kenmerk
2018/0192666
Pagina
16
Uw brief
Uw kenmerk

Bijlage 3 - Locatie plangebied

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2017.

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

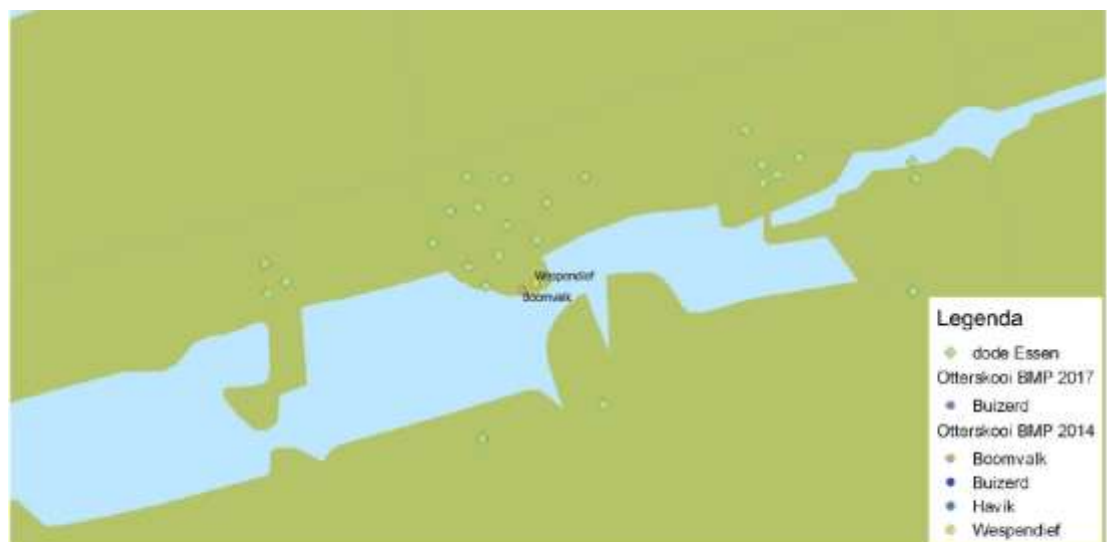
Pagina

17

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlage 4 - Locatie van de te kappen essen

Bronnen:
© Vereniging Natuurmonumenten
© dienst Kadaster en openbare registers, Apeldoorn
© Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK)

29-5-2018

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

18

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlage 5 – Locatie huidige verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis

Datum
16-07-2018

Kenmerk
2018/0192666

Pagina
19

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlage 6 – Locatie tijdelijke vervangende verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis

Datum

16-07-2018

Kenmerk

2018/0192666

Pagina

20

Uw brief

Uw kenmerk

Kastnr	Soort boom	Hoogte	Ophangdatum	X	Y	windrichting
Kast 1	Zomereik	3m+	3-10-2017	197987	527435	zuidwest
Kast 2	Zomereik	3m+	3-10-2017	197971	527443	zuid
Kast 3	Zomereik	3m+	3-10-2017	197955	527408	zuidwest
Kast 4	Zomereik	3m+	3-10-2017	197939	527408	zuidwest